

Werkstuk/spreekbeurt groep 7 en 8

Recept voor een werkstuk of spreekbeurt over zwerfafval

Illustratie uit *Zwerfafval: mooi niet!*

Wil je een mooi werkstuk maken over zwerfafval? Of wil je een spreekbeurt houden? Dan moet je van tevoren veel bedenken. Op deze site leer je hoe je zo'n werkstuk of spreekbeurt het best kunt maken of houden. Veel succes!

Spreekbeurt of werkstuk?

Het grote verschil tussen een werkstuk en een spreekbeurt zit hem vooral in de uitvoering:

- een werkstuk schrijf je
- bij een spreekbeurt vertel je

Maar de voorbereiding voor het maken van een werkstuk is bijna hetzelfde als de voorbereiding voor het houden van een spreekbeurt.

De voorbereiding

Het succes van je werkstuk of spreekbeurt is voor een groot deel afhankelijk van de manier waarop je je hebt voorbereid.

Het recept voor een goede voorbereiding bestaat uit 6 stappen:

- Stap 1: Bedenk een onderwerp
- Stap 2: Bedenk de hoofdstukken
- Stap 3: Ga op zoek naar informatie
- Stap 4: Zoek mooie foto's, tekeningen en voorwerpen
- Stap 5: Bedenk een originele titel
- Stap 6: Lees de extra TIPS die je op deze site vindt!

1. Bedenk een onderwerp

Dit heb je natuurlijk al gedaan: je gaat het hebben over **zwerfafval**. Dat is een heel actueel onderwerp waar veel over te schrijven of te vertellen is!

---

2. Bedenk de hoofdstukken

Een goede spreekbeurt of een goed werkstuk bestaat uit verschillende delen of hoofdstukken. Om de hoofdstukken te bedenken, kun je het best allereerst een **woordweb** maken. Dat doe je als volgt:

- Zorg voor een leeg (liefst groot) vel papier.
- In het midden van dit vel schrijf je op wat je onderwerp wordt: *zwerfafval*
- Daaromheen schrijf je allerlei belangrijke vragen op die met dit onderwerp te maken hebben. Je kunt al deze vragen met lijnen verbinden aan het onderwerp. Het lijkt een beetje op een spinnenweb. Daarom noemen we het ook een **woordweb**.

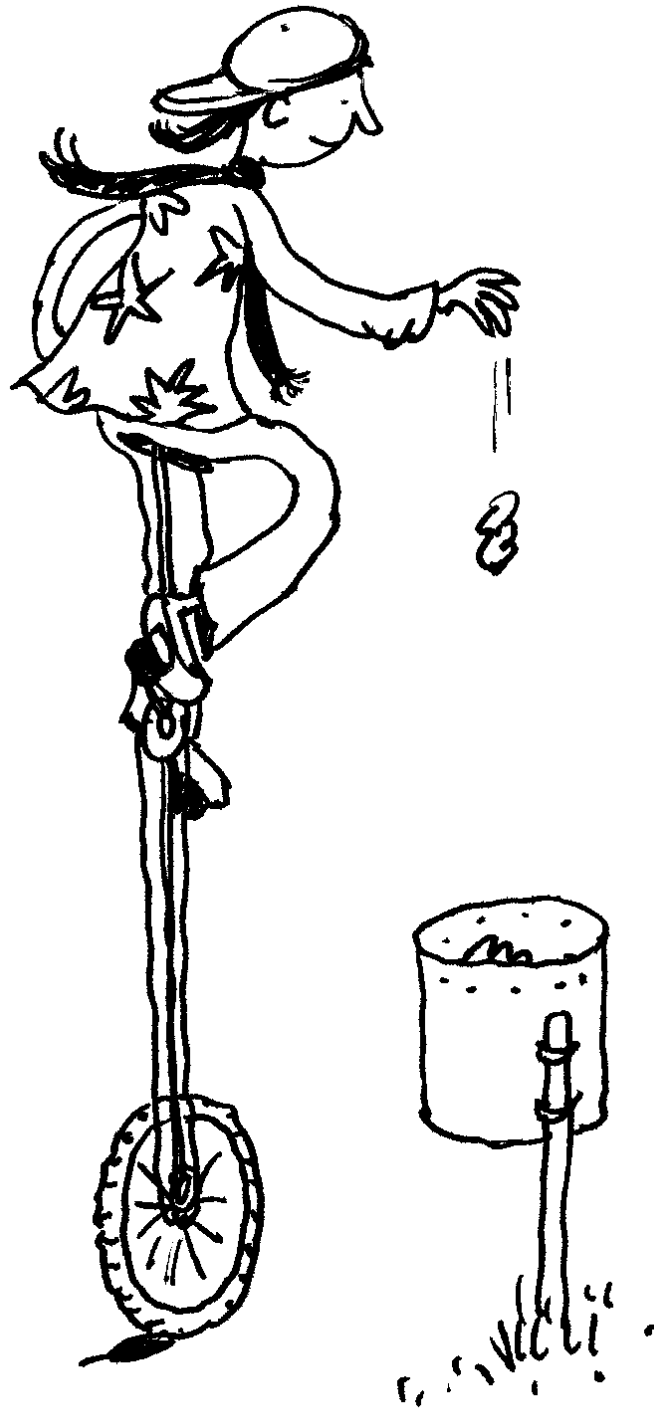
Voorbeeld van een woordweb over zwerfafval:

Weet je wat zo leuk is? Van al die vragen kun je de hoofdstukjes van je spreekbeurt of werkstuk maken. Zoek zelf maar naar de goede volgorde.

Bijvoorbeeld:

- Hoofdstuk 1: Wat is zwerfafval?
- Hoofdstuk 2: Waar vind je het?
- Hoofdstuk 3: Daders
- Hoofdstuk 4: Slachtoffers van zwerfafval
- Hoofdstuk 5: Hoe voorkom je zwerfafval
- Hoofdstuk 6: Actie!

Illustratie uit *Zwerfafval: mooi niet!*

3. Ga op zoek naar informatie

Ga op zoek naar de antwoorden op de vragen die je in het woordweb hebt geschreven. Er zijn verschillende bronnen die informatie kunnen geven. Bijvoorbeeld:

- **internet.** Hierop kunt je veel informatie vinden. Bijvoorbeeld op deze site!
- **kranten en tijdschriften.** Misschien vind je daar ook wel leuke plaatjes of mooie foto's.
- **je ouders, juf, meester of andere mensen in je omgeving.** Misschien kunnen zij je verder op weg helpen met bepaalde vragen die je hebt.

Als je een hoofdstukje gaat schrijven, is het handig om van tevoren je antwoorden op een apart vel papier te schrijven. Ook dan kun je weer een woordweb maken.

Kijk maar naar het voorbeeld:

4. Zoek mooie foto's, tekeningen en voorwerpen

Je gaat op zoek naar foto's, plaatjes en tekeningen waar je wat bij kunt schrijven of vertellen.

- Tip voor een werkstuk: neem zelf foto's van plaatsen waar (veel) zwerfafval ligt.
  - Tip voor een spreekbeurt: neem voorwerpen mee die zwerfafval kunnen zijn, zoals blikjes, kauwgom of een foldertje.
  - Natuurlijk kun je ook gebruikmaken van de afbeeldingen op onze site.
-

5. Bedenk een mooie naam voor jouw werkstuk of spreekbeurt

Vertel in één korte zin hoe jij er over denkt. Bijvoorbeeld: **Zwerfafval: mooi niet!**

Met een goede titel trek je meteen de aandacht van je lezer of je luisteraars.

---

6. Extra Tips!

Je hebt nu alle 5 stappen van het recept gevolgd.

- Je hebt de hoofdstukken bedacht.
- Je hebt alle informatie voor je werkstuk op een rijtje.
- Je hebt foto's, tekeningen of ander materiaal gevonden.
- Je hebt een mooie titel voor je werkstuk of spreekbeurt bedacht.

Dan ben je nu op het punt gekomen waarop je het werkstuk kunt gaan maken of de tekst voor je spreekbeurt kunt gaan schrijven!

Tips voor het schrijven van een werkstuk over zwerfafval

Tip 1: met je eigen woorden

- Het is heel goed om de informatie die je over zwerfafval hebt gevonden te gebruiken voor je werkstuk. Maar schrijf geen zinnen letterlijk over. Doe het in je eigen woorden.

Tip 2: moeilijke woorden

- Als je een moeilijk woord tegenkomt, vraag dan thuis of aan de juf of meester wat dit woord betekent.
- Natuurlijk kun je een moeilijk woord ook opzoeken in een woordenboek.

Tip 3: plaatjes en foto's

- Laat ruimte open voor de plaatjes of foto's die je in jouw werkstuk wilt plakken.
- Plaatjes zijn niet altijd even duidelijk. Schrijf daarom bij ieder plaatje wat het voorstelt en waar je dit plaatje vandaan hebt gehaald. Dit mag je doen met kleine lettertjes.
- Heb je geen goede plaatjes kunnen vinden? Hier kun je plaatjes over zwerfafval downloaden.

Tip 4: open regels

- Schrijf niet alles achter elkaar. Laat steeds een regel open als je een stukje tekst over iets nieuws gaat schrijven.
- Probeer kopjes te verzinnen die je boven stukjes tekst kunt zetten.

Tip 5: lijst van alle informatie

- Achter in je werkstuk maak je een lijst van alle informatie die je hebt gebruikt.
- Heb je op internet informatie gevonden? Dan schrijf je het webadres van die pagina of website op. Bijvoorbeeld: www.nederlandschoon.nl

Tip 6: schrijven of typen?

- Zorg dat je werkstuk er mooi verzorgd uit ziet. Dat betekent dus: typen of mooi schrijven.

Tip 7: Bijna klaar?

- Ben je klaar met schrijven, plak dan al je plaatjes en foto's in.
- Helemaal aan het begin van je werkstuk maak je een **inhoudsopgave**. Daarin schrijf je op welke pagina's de verschillende hoofdstukken staan. Bijvoorbeeld:

Inhoudsopgave	
	pagina
Hoofdstuk 1: Wat is zwerfafval?	1.
Hoofdstuk 2: Waar kom je zwerfafval tegen?	2.
Enzovoorts	

- Maak daarna de voorkant van je werkstuk. Met die voorkant maak je de lezer nieuwsgierig.
- Op de voorkant van je werkstuk schrijf je:
  - je voornaam en achternaam;
  - in welke groep je zit;
  - de titel van je werkstuk;
  - de datum
- Probeer de voorkant verder zo leuk mogelijk te maken door er foto's of tekeningen op te plakken of door met kleuren te werken.
- Nummer de bladzijden.
- Zorg ervoor dat alle bladzijden goed aan elkaar vastzitten met een snelhechter, nietjes of een touwtje.

Illustratie Zwerfafval: mooi niet!

Tips voor het houden van een spreekbeurt over zwerfafval

Ben je een beetje zenuwachtig voor je spreekbeurt? Dat is heel normaal. Volwassenen hebben daar net zo goed last van. Om je wat zekerder te voelen is hier een aantal tips:

Tip 1: kernwoorden

- Schrijf op, wat je in je spreekbeurt wilt vertellen. Je kunt de hele tekst uitschrijven, maar dan moet je oppassen dat je spreekbeurt geen voorleesbeurt wordt. Beter is het om alleen de belangrijkste woorden (**kernwoorden**) op te schrijven. Die woorden gebruik je als geheugensteuntje tijdens je spreekbeurt.

Tip 2: spiekbriefje

- Zorg voor een duidelijk 'spiekbriefje', waar je de kernwoorden groot op hebt staan.

Tip 3: oefenen

- Om te oefenen vertel je je verhaal hardop aan jezelf. Je kunt dit voor een spiegel doen. Ook kun je je verhaal aan je huisgenoten voordragen.

Tip 4: praat rustig en duidelijk

- Als je voor de klas staat, probeer dan de spreekbeurt zoveel mogelijk te vertellen. Op je 'spiekbriefje' dat voor je ligt, staan de kernwoorden. Praat rustig en duidelijk.
- Blijf zoveel mogelijk de klas in kijken. Probeer niet steeds naar dezelfde kinderen te kijken.

Tip 5: ballonnetje opblazen

- Als je gespannen bent, moet je rustig en lang uitademen. Doe alsof je een ballonnetje aan het opblazen bent. Het inademen gaat daarna vanzelf.

Tip 6: de binnenkomer

- Zorg voor een goede binnenkomer. Bijvoorbeeld: Je komt binnen met een vuilniszak vol troep (liefst droog, niet stinkend afval) en stort deze uit op de tafel van de meester of de juf. En je zegt: *Ik ga een spreekbeurt houden over zwerfafval!* ... Succes verzekerd!

Tip 7: plaatjes bij je praatje

- Plaatjes en tekeningen plak je van tevoren op het bord. Denk eraan dat iedereen die moet kunnen zien. Heel kleine plaatjes hebben dus geen zin.
- Als je voorwerpen wilt laten rondgaan in de klas, doe dit dan pas aan het eind van jouw spreekbeurt. Anders is de kans groot dat de kinderen uit je klas niet meer naar je luisteren, maar met de voorwerpen bezig zijn.

Tip 8: de afsluiting

- Een spreekbeurt duurt ongeveer 10 minuten. Als afsluiting van een spreekbeurt kun je het beste aan je klasgenoten vragen of zij nog vragen hebben aan jou.

Wil je meer informatie over het maken van een werkstuk of spreekbeurt? Kijk dan op de volgende sites:

- <http://www.spreekbeurten.info>
Op deze site staan ongeveer 300 kant-en-klare spreekbeurten en werkstukken. Het is niet de bedoeling dat je ze overschrijft, maar je kunt er wel leuke ideetjes opdoen.
- <http://werkstuk.pagina.nl>
Ook hier vind je veel informatie over het maken van een werkstuk.